

UVODNIK

Nakon sprovedenog dvostruko anonimnog recenzentskog postupka i unapređenja prispelih rukopisa, Sveska 1 Volumen 23 Godište 2021, naučnog časopisa *Ekonomski horizonti*, sadrži, pored Uvodnika, sedam priloga: četiri izvorna naučna i dva pregledna članka i Prikaz naučne konferencije.

Respektujući značaj inovacija za ekonomsku uspešnost, koautori *Sladana Savović*, *Dejana Zlatanović* i *Jelena Nikolić*, istražuju ključne aspekte unapređenja inovativnog potencijala preduzeća. Shodno tome, analiziraju se tehnološke akvizicije kao mogućnost unapređenja inovativnog potencijala preduzeća. Na osnovu sprovedenih empirijskih istraživanja, koautori su utvrdili da se sticanjem tehnologija i znanja iz eksternih izvora, i usklađivanjem eksternih znanja sa interno razvijenom bazom znanja, unapređuje inovativni potencijal preduzeća, čime je potvrđena istraživačka hipoteza. Zbog značaja koji imaju, tehnološke akvizicije se posmatraju kao jedna od glavnih strateških poluga za realizaciju otvorenih inovacija, koje predstavljaju savremenu paradigmu u upravljanju inovacijama.

Analizirajući uslove poslovanja malih i srednjih preduzeća, *Henry Osahon Osazevbaru* istražuje zajednički uticaj nepostojanosti kamatnih stopa i kursa na učinak neformalnog sektora u Nigeriji, u periodu 1981-2018. Rezultat empirijskog istraživanja potvrdio je postojanje dugoročne veze između nepostojanosti kamatnih stopa i kursa, s jedne, i učinka malih i srednjih preduzeća, s druge strane, što sugeriše da se sve relevantne varijable dugoročno kreću u istom smeru, odnosno, da nepostojanost

kamatnih stopa i kursa pozitivno utiče na učinak malih i srednjih preduzeća. Autor sugeriše kreatorima ekonomskih politika da slede režime kamatnih stopa i kursa koji će podstaći veća ulaganja u mala i srednja preduzeća, što bi se pozitivno odrazilo na njihov učinak.

Na osnovu kretanja bruto domaćeg proizvoda, realnog efektivnog deviznog kursa i monetarne mase, *Radovan Kovačević*, primenom ekonometrijskog modela, analizira adekvatnost nivoa deviznih rezervi Republike Srbije (RS). Rezultati istraživanja pokazuju da su bruto domaći proizvod, realni efektivni devizni kurs i monetarni agregat M_2 /BDP važne determinante nivoa deviznih rezervi RS, pri čemu je naglašena uloga rasta BDP-a. Takođe, autor ukazuje da je, prilikom utvrđivanja specifičnog pokazatelja adekvatnog nivoa deviznih rezervi, potrebno uzeti u obzir dividende, koje ostvaruju strani investitori, kao i određene segmente portfolio investicija. Zaključak istraživanja jeste da je tekući nivo deviznih rezervi Republike Srbije veći od njihovog optimalnog iznosa, koji se preporučuje standardnim kriterijumima optimalnosti.

Shodno značaju informacija o segmentima preduzeća za donošenje poslovnih odluka, koautori *Vladimir Obradović*, *Marko Milašinović* i *Jasmina Bogičević* ukazuju na neophodnost da te informacije budu saopštene u skladu sa regulativom. U radu se ispituje adekvatnost informacija o segmentima kotiranih preduzeća u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj, sa ciljem utvrđivanja veze između obima obelodanijenih finansijskih informacija o segmentima i veličine preduzeća i karaktera revizorske kuće. Istraživanje je pokazalo da obelodanjivanje informacija o segmentima, generalno, nije potpuno

* Korespondencija: V. Leković, Ekonomski fakultet
Univerziteta u Kragujevcu, Liceja Kneževine Srbije 3, 34000
Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: lekovic@kg.ac.rs

u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 8, kao i da akcionarska društva sa većom vrednošću ukupnih sredstava obelodanjuju detaljnije finansijske informacije o segmentima. Takođe, količina obelodanih informacija o segmentima ne zavisi od toga da li reviziju finansijskih izveštaja vrše velike ili ostale revizorske kuće.

Polazeći od stava da je, za bolje fiskalno upravljanje i obezbeđivanje fiskalne discipline, bitan Zakon o fiskalnoj odgovornosti, koautori *Santosh Borkakati* i *Konhoujam Gyanendra* ukazuju na to, da je ovakav Zakon naročito značajan za savezne države, gde su lokalne vlade često uključene u aktivnosti koje rezultiraju fiskalnom nedisciplinom. Shodno navedenoj potrebi, polazeći od slabosti u domenu fiskalne odgovornosti, Indija je, 2003, usvojila Zakon o fiskalnoj odgovornosti i upravljanju budžetom, nakon čega je, 2005, radi boljeg fiskalnog upravljanja, ovakav Zakon donet i u saveznoj državi Asam. Analizirajući dinamiku fiskalnih varijabli, pre i posle donošenja Zakona, autori konstatuju da je, nakon uvođenja Zakona, u državi Asam ostvaren napredak u domenu fiskalne odgovornosti, iako se manifestuju sporadični fiskalni šokovi.

Analizirajući funkcionisanje ekonomije u uslovima pandemije, uzrokovane virusom Kovid-19, koautori

Hasnan Baber i *D. Tripati Rao* istražuju uticaj politike zaključavanja i socijalnog distanciranja na privredne aktivnosti u Indiji. Istraživanje, sprovedeno na osnovu podataka za period 1. januar - 31. avgust 2020, pokazuje da je odluka o zaključavanju Indije imala za posledicu postepenu potpunu obustavu privrednih, društvenih i verskih aktivnosti. Dobijeni rezultati otkrivaju značajan negativan uticaj politika socijalnog distanciranja na privrednu aktivnost i poslovanje, tržište akcija i kurs valute. Pri tome, privredni podsticaj Vlade Indije nije mogao da pozitivno utiče na tržište akcija.

Ova Sveska Časopisa sadrži prikaz *Dejane Zlatanović* međunarodne naučne konferencije *Contemporary Issues in Economics, Business and Management - EBM 2020*, koja je - u organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu - održana 14. decembra 2020 *online*.

U ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvaljujem se, pre svega, autorima priloga koji su objavljeni u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima koji su, svojim konstruktivnim i kritičkim komentarima i sugestijama autorima podnetih priloga, doprineli podizanju nivoa kvaliteta publikovanih članaka.

Glavni i odgovorni urednik
Vlastimir Leković

Vlastimir Leković je redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, u penziji. Doktorirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, iz naučne oblasti opšta ekonomija i privredni razvoj. Izvodi nastavu iz nastavnih disciplina Institucionalna ekonomija, na master, i Metodologije naučnog istraživanja i Politike tržišne regulative, na doktorskim studijama. Ključne oblasti njegovog naučnoistraživačkog interesovanja su ekonomski sistem, ekonomska politika i institucionalna ekonomija.